

31 sierpnia 2017 r. wchodzi życie nowelizacja ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, 18 lipca 2017 r., poz. 1386).

Jednym z najważniejszych założeń nowelizacji jest przyznanie działaczom opozycji antykomunistycznej i osobom represjonowanym w okresie PRL comiesięcznego świadczenia pieniężnego w wysokości 402,72 zł. Świadczenie to będzie przyznawane bezterminowo i bez względu na dochód.

Poza zmianą zasad przyznawania świadczenia pieniężnego, w nowelizacji przewidziano też modyfikację reguł przyznawania pomocy finansowej. W szczególnych przypadkach Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych będzie przyznawał pomoc jednorazową do wysokości 300% najniższej emerytury. Przewidziano też pomoc okresową, która może być udzielana najdłużej do sześciu miesięcy, w wysokości do 100% najniższej emerytury miesięcznie. Dawni działacze opozycji będą mogli otrzymać środki na częściowe pokrycie kosztów zakupu wózka inwalidzkiego, sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju inwalidztwa oraz opłacanie pomocy pielęgnacyjnej.

Ponadto nowelizacja przyznaje działaczom opozycji antykomunistycznej oraz osobom represjonowanym z powodów politycznych o potwierdzonym statusie działacza opozycji lub osoby represjonowanej nowe uprawnienia w postaci prawa do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach, a także prawa do korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych bez skierowania lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty osoby uprawnionej na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, okresy osadzenia w więzieniach lub innych miejscach odosobnienia i okresy internowania uwzględniane będą w wymiarze podwójnym. Legitymacja i odznaka działacza opozycji będą nadawane z urzędu, wraz z decyzją o przyznaniu statusu działacza opozycji, a nie jak dotychczas na odrębnie składany wniosek.

Powstanie także Rada do Spraw Działaczy Opozycji Antykomunistycznej oraz Osób Represjonowanych z Powodów Politycznych, która działać będzie przy Szefie Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych jako organ opiniodawczo-doradczy (analogiczna do Rady do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych). Zmianie ulegnie też usytuowanie dotychczasowych rad konsultacyjnych do spraw działaczy opozycji i osób represjonowanych – zgodnie z nowelizacją będą działać przy wojewodach, a nie przy marszałkach województw.

Ponadto ustawa rozszerza zakres podmiotowy ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego o żołnierzy pełniących służbę w polskich organizacjach podziemnych do października 1963 r. (obecnie obowiązujące przepisy wyznaczają ten termin na koniec 1956 r.).

Wraz z nowelizacją ustawa o działaczach opozycji antykomunistycznej i osobach represjonowanych z powodów politycznych zmienia charakter z pomocowego na godnościowy – tak, jak jest to w przypadku kombatantów walk o niepodległość RP w latach 1939-1956.